

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321201872
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6321201872.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Ľubomíra Šablu a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci manželky (matky) R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, XXX XX W. W., toho času vo výkone trestu odňatia slobody vo ÚVV a ÚVTOS Sučany, Družstevná 1611/2, 038 52 Sučany, zastúpená JUDr. Máriou Stahovcovou, advokátkou so sídlom ČSA 18, 977 01 Brezno, proti manželovi (otcovi) Q. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XX/X, XXX XX A., toho času bytom K. XXX/XX, XXX XX W., zastúpenému KOŽÁK & Partners, s.r.o., so sídlom Námestie SNP 13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 52 408 221, v spoločnom konaní o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom V. M., nar. XX.XX.XXXX a maloletá V. M., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom ako otec, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, spojené s konaním o návrhu starej matky P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, XXX XX W. W. na zverenie maloletých detí V. M., nar. XX.XX.XXXX a V. M., nar. XX.XX.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti, spojené s konaním o návrhu otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti a s konaním o návrhu starej matky P. M., nar. XX.XX.XXXX, na určenie dohľadu nad starostlivosťou otca maloletých detí, za účasti starej matky P. M., nar. XX.XX.XXXX a Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici o odvolaní starej matky proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 9P/65/2021-648 z 29.09.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku, ktorým bol zamietnutý návrh starej matky P. M. na úpravu styku s maloletými deťmi, potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v spoločnom konaní o rozvod manželstva rodičov maloletých detí, návrhu otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, návrhu starej matky maloletých detí na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti, určenie dohľadu nad starostlivosťou otca nad maloletými deťmi a úpravu styku detí so starou matkou súd prvej inštancie zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach, matke maloletých detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí minimálnym výživným, styk matky s maloletými deťmi neupravil, zastavil konanie o návrhu starej matky maloletých detí P. M. na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti a určenie dohľadu nad starostlivosťou otca o maloleté deti, III. výrokom zamietol návrh starej matky P. M. na úpravu styku s maloletými deťmi, zrušil neodkladné opatrenie o dočasnom opatrení vo vzťahu k maloletým deťom a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. Základom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie bol zistený skutkový stav, že rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 9P/65/2021-369 z 18.11.2021 bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletých detí, ktorým boli maloleté deti zverené na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky. Po rozhodnutí súdu prvej inštancie došlo k podstatnej

zmene pomerov, z ktorých súd prvej inštancie pri rozhodovaní dňa 18.11.2021 vychádzal a to, že bolo proti matke začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin ublíženia na zdraví, ktorého sa dňa 24.01.2022 dopustila matka voči otcovi a od 24.01.2022 sa nachádzala vo výkone väzby, preto boli maloleté deti uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 9P/9/2022-31 z 31.01.2022 odovzdané do osobnej starostlivosti starej matky, kde zotrvali do 10.03.2022, kedy si ich prevzal do osobnej starostlivosti otec. P. M. je stará matka maloletých detí zo strany matky, ktorá z dôvodu nemožnosti matky vykonávať rodičovské práva a povinnosti mala záujem vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Po prepustení otca zo zdravotníckeho zariadenia doplnila stará matka P. M. svoj návrh na zverenie detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti o návrh o úpravu styku s maloletými deťmi podľa § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a to na každý nepárny týždeň od pondelka 10.00 hod. do nedele 10.00 hod. s tým, že si prevezme maloleté deti v mieste ich bydliska a tam ich aj po ukončení styku otcovi odovzdá. Otec maloletých detí býva s deťmi na adrese W., K. č. XXX/XX v rodičovskom dome spolu so svojimi rodičmi a bratom otca maloletých detí a pri opakovaných kontrolách konštatoval úrad práce, sociálnych vecí a rodiny existenciu vhodných podmienok pre výchovu maloletých detí a riadnu starostlivosť o deti zo strany otca. Matka maloletých detí so svojou žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu a o nahradenie väzby prijatím písomného sľubu obvinenej a dohľadom probačného a mediáčného úradníka neuspela. Okresný súd Brezno uznesením č. k. 3T/51/2022-565 zo 04.07.2022 žiadosť matky zamietol a ponechal ju vo väzbe. V tomto uznesení je opísaný skutok, pre ktorý prokurátor Okresnej prokuratúry podal 07.06.2022 obžalobu na obvinenú R. M. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 24.01.2022 približne o 19.30 h. v A., ul. S. XX/X, v byte na piatom podlaží, po hádke s bývalým manželom Q. M., vstala od jedálenského stola v obývacej izbe, z tašky položenej na stole vybrala prinesenú plynovú pištoľ a zo stola zobrala nôž o celkovej dĺžke 24 cm a dĺžkou čepele 14,3 cm, následne držiak v pravej ruke pištoľ a v ľavej ruke nôž, pristúpila k Q. M. a v okamihu, keď sa jej snažil vyraziť z ruky uvedenú plynovú pištoľ, na neho fyzicky zaútočila nožom, čomu sa Q. M. bránil tým, že sa uhol, v dôsledku čoho ho zasiahla do chrbtovej časti vľavo, následne vybehol na balkón, kde mu opakovane povedala, aby skočil, lebo ak nie, tak ho zabije, vtedy sa Q. M. podarilo ju odstrčiť, vošiel do obývacej izby snažiac sa za sebou zatvoriť balkónové dvere, čo sa mu nepodarilo, pretože obvinená vložila nohu do dverí, a držiak v ruke plynovú pištoľ, z nej najmenej päťkrát vystrelila smerom na Q. M., po čom pustil balkónové dvere, spadol na zem, obvinená prešla do kuchyne, odkiaľ zobrala kuchynský nôž, vrátila sa k Q. M. do obývacej izby, kde mu hrozila zabitím, vtedy sa Q. M. postavil a zo strachu z bytu vybehol, bežal po schodišti, pričom kričal o pomoc a búchal na dvere bytov, čo počul M. M., ktorý na medziposchodí prvého a druhého podlažia obvinenej zabránil v ďalšom napádaní Q. M. a vytrhol jej nôž z ruky, čím obvinená svojmu bývalému manželovi Q. M., nar. XX.XX.XXXX, spôsobila bodné poranenie hrudníka vľavo s vnútrohrudnou penetráciou s poranením ľavých pľúc a zostupnej časti srdcovnice s následným pneumotoraxom, hemotoraxom a emfyzémom hrudnej steny a krvácaním do steny srdcovnice, ktoré sa šírilo v stene srdcovnice až na brušnú srdcovnicu a oblúk aorty s dobou liečenia a závažným ovplyvnením obvyklého spôsobu života v trvaní najmenej dva mesiace.

1.1 Stará matka odôvodňovala návrh na úpravu styku s maloletými deťmi v týždennom intervale vzdialenosťou ich bydlísk (stará matka býva v W. W. a maloleté deti s otcom v W.), preto styk v rozsahu dvoch dní nepostačuje, nakoľko by veľa času strávila stará matka cestovaním. Súd prvej inštancie ocenil starostlivosť starých rodičov z matkinej strany o maloleté deti v čase, keď bola matka detí vzatá do väzby a otec detí hospitalizovaný po útoku matky detí a nepochyboval o vrúcnom vzťahu starých rodičov k maloletým deťom, napriek tomu návrhu starej matky na úpravu styku s maloletými deťmi nevyhoveli zdôvodňujúc to rozporom so záujmami maloletých detí. Zo správy kolízneho opatrovníka mal súd prvej inštancie za preukázané, že maloletý V. navštevuje materskú školu v W. a otec je poberateľom materského príspevku z dôvodu osobnej starostlivosti o maloletú V.. Z predložených listinných dôkazov a vylúču starej matky na pojednávaní zistil súd prvej inštancie narušené vzťahy medzi starou matkou P. M. a otcom maloletých detí a túto situáciu vyhodnotil ako vážnu, brániacu úprave styku starej matky s maloletými deťmi v rozsahu, ako to žiada stará matka.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie len stará matka P. M. a to len proti III. výroku rozhodnutia, ktorým bol zamietnutý jej návrh na úpravu styku s maloletými deťmi. Rozhodnutie v tejto časti označila za arbitrárne, nespravodlivé, nemorálne a v rozpore s najlepšimi záujmami maloletých detí. Za odvolacie dôvody označila nesprávne a neúplne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci, ktoré podriadila pod ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku. Súdu prvej inštancie vytýkala liknavý postup pri prejednaní veci s poukazom na to, že konanie vo veci začalo 10. augusta 2021 a prvý termín pojednávania po odobratí detí z výchovného prostredia

starých rodičov (na základe neodkladného opatrenia č. k. 9P/20/2022-29 zo 4. marca 2022) bol vytýčený po polroku. Poukázala na záujem maloletých detí vyplývajúci z Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý musí byť prednostným hľadiskom pri akejkoľvek rozhodovacej činnosti týkajúcej sa detí a zdôraznila, že nie je možné hľadať nejaké abstraktné princípy, ale je nevyhnutné, aby sa súd zaoberal konkrétnym záujmom konkrétneho dieťaťa v konkrétnej situácii. Sama definovala záujem detí tak, aby vyrastali v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie a aby ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované ich práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Do pojmu najlepši záujem dieťaťa nepochybne patrí, aby vytváralo vzťah aj so starými rodičmi, čo okresný súd v tomto konaní nezohľadnil. Maloleté deti a starí rodičia z matkinej strany sa dlhodobo nachádzajú v právnej neistote, keď otec dlhodobo ignoruje právo starých rodičov na stretávanie sa s vnúčatmi, čo spôsobuje starým rodičom nemateriálnu ujmu.

2.1 Súd prvej inštancie nerešpektoval povinnosť dať všetkým stranám sporu (účastníkom konania) rovnakú príležitosť predniesť svoje stanovisko a rozhodujúce tvrdenia alebo poprieť tvrdenia druhej strany a navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Na pojednávaní, na ktorom bol vynesenej napadnutý rozsudok znemožnil súd prvej inštancie svojim procesným postupom starej matke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Keď chcela stará matka oznámiť súdu významné skutočnosti týkajúce sa veci zo strany sudkyne, jej to bolo odopreté slovami: „Nie. Už ste mali priestor.“ Zo strany otca odznelo mnoho nepravdivých tvrdení, na ktoré nemohla stará matka reagovať. Právny zástupca otca počas pojednávania osočoval starú matku v súvislosti s incidentom, ktorý sa medzi rodičmi maloletých detí odohral (pre ktorý je jej dcéra trestne stíhaná) a stará matka je presvedčená, že celé pojednávanie bolo vedené proti nej, ako by ona bola zodpovedná za vzniknutý stav. Súd prvej inštancie chce trestať starých rodičov za to, že medzi otcom a matkou maloletých detí došlo k dráme, ale oni nemôžu za to, ako rodičia maloletých detí žili. Otec detí namiesto starostlivosti o deti chodil na chatu, neprišiel za matkou ani v deň pôrodu, neodviezol matku z pôrodnice pre pracovnú vyťaženosť a psychicky ju deptal. Ona, stará matka nastúpila na predčasný dôchodok pre to, aby mohla pomáhať dcére so starostlivosťou o deti vždy, keď otec maloletých detí zlyhával. Pre ňu je neakceptovateľné tvrdenie sudkyne, že keď deti vyrastú, samé sa rozhodnú, či sa budú so starými rodičmi stretávať. Ak by súd rešpektoval záujmy maloletých detí, vzhľadom na silné citové väzby detí k starým rodičom a ďalšiemu synovi starých rodičov R. by styk upravil. Pomery v rodine vyžadovali úpravu styku so starými rodičmi. Deti strádať už tým, že sú odlúčené od matky a dôsledkom rozhodnutia súdu prvej inštancie prídu aj o ostatných príbuzných zo strany matky, ktorí ich od malička vychovávali a trávili s nimi voľný čas. Znaleckým dokazovaním mal súd skúmať, či nedošlo k vážnemu citovému strádaniu detí, keď boli 10. marca 2022 vytrhnuté z prostredia, na ktoré boli zvyknuté. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím nezákonne obmedzil kontakt detí s blízkymi osobami. S maloletým V. žili starí rodičia v jednej domácnosti od veku 1,5 roka dieťaťa a s maloletou V. od jej narodenia. Práve z tohto dôvodu navrhovala stará matka styk v rozsahu 6 dní u nej a 8 dní u otca, kým nie sú školopovinné. Starí rodičia z otcovej strany sú súčasťou života maloletých detí, keď bývajú v jednej domácnosti a starí rodičia z matkinej strany nemôžu deti ani len vidieť. Pokiaľ sa súd prvej inštancie nestotožnil s rozsahom navrhovaného styku starou matkou, nič mu nebránilo, aby upravil styk s maloletými deťmi v užšom rozsahu, určite ho nemal vylúčiť úplne. Aj starí rodičia sú súčasťou identity dieťaťa spája ich pokrvné puto, ktoré neprestane fungovať len preto, že jeho rodičia majú voči starým rodičom nejaké výhrady. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nevenoval dostatočnú pozornosť zdôvodneniu najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa v súvislosti s úpravou styku so starými rodičmi. Jeho posúdenie v tomto ohľade nemožno považovať za dostatočné a zodpovedajúce článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa alebo v ňom úplne absentuje zohľadnenie aktuálnych pretrvávajúcich potrieb maloletých detí a fáz ich vývoja so zameraním na ich psychickú, emocionálnu a sociálnu stránku.

2.2 Súd prvej inštancie odoprel právo účasti na konaní aj matke maloletých detí, za ktorú sa pojednávania nezúčastnil jej právny zástupca, preto žiada stará matka, aby odvolací súd preskúmal, či bol právny zástupca matky maloletých detí na pojednávanie riadne predvolaný a či mu boli doručované všetky návrhy starej matky a či sa k týmto návrhom aj právny zástupca matky vyjadril.

2.3 Prvotne navrhuje stará matka zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a pre prípad, že odvolací súd dospeje k názoru o potrebe zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, aby bol styk starej matky s maloletými deťmi upravený na každý páry týždeň v mesiaci od soboty 9.00 hod. do nedele 16.00 hod. s preberaním a odovzdávaním detí pred bytom otca.

3. Otec navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie. Odmietol tvrdenie starej matky, že súd prvej inštancie nekonal rýchle a súvisle. Zdôraznil, že predmetom rozhodnutia prvoinštančného súdu boli celkovo štyri súdne konania, ktoré boli spojené na spoločné konanie uznesením z 30. mája 2022, čo vyžadovalo napríklad už len doručovaním vzájomných podaní strán sporu dlhšie časové obdobie na vybavenie. Otec nesúhlasí s tvrdením starej matky, že jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Stará matka mala v priebehu súdneho konania zabezpečené všetky jej prináležiace práva, mohla prezentovať svoje vyjadrenie, čo aj využila. Otec tiež odmieta tvrdenie starej matky, že bola osočovaná a napádaná zo strany právneho zástupcu otca maloletých detí. V skutočnosti to bolo naopak, práve stará matka prakticky vo všetkých svojich prednesoch na pojednávaní pred súdom prvej inštancie osočovala otca a sústavne ho negatívne vykresľovala ako klamára, ako otca, ktorý nikdy nejavil záujem o svoje deti a nestaral sa o ne. Súd prvej inštancie rozhodol o návrhu starej matky v súlade s názorom kolízneho opatrovníka a prokurátora a svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom odôvodnil. Stará matka nesprávne a tendenčne interpretuje rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že jej ním mal súd údajne zakázať, resp. zamedziť styk s maloletými deťmi. Zo žiadneho výroku súdneho rozhodnutia nevyplýva, že by súd akýmkoľvek spôsobom zakázal alebo obmedzil styk starej matky s deťmi.

3.1 Otec tvrdí, že zákonné podmienky pre úpravu styku starej matky s maloletými deťmi podľa § 25 ods. 5 zákona o rodine naplnené neboli. K úprave styku s blízkymi osobami môže súd pristúpiť, ak sú kumulatívne splnené dve základné podmienky a to, že je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a súčasne, že to vyžadujú pomery v rodine. V prejednávanej veci nebola splnená ani jedna z nich. Stará matka opakovane a intenzívne prezentuje svoj negatívny postoj voči otcovi, preto navrhovaná úprava styku nemôže byť v záujme maloletých detí. Otec napriek udalosti, ktorá sa stala, mal záujem slušne vychádzať so starou matkou a jej manželom a nebrániť jej v kontakte s vnúčencami. Jeho ústretovosť ale bola odmenená len osočovaním a obvinením otca z klamstva a to aj v rôznych podnetoch na orgán starostlivosti o maloletých, v ktorých sponchybovala stará matka schopnosti otca postarať sa o deti. Za týchto okolností nemá ani otec záujem na tom, aby boli deti vystavené akémukoľvek vplyvu pôsobenia starých rodičov. Za obzvlášť nebezpečnú a nevhodnú považuje skutočnosť, že stará matka vo svojich vyjadreniach sústavne bagatelizuje zodpovednosť svojej dcéry za útok voči osobe otca a bezdôvodne prenáša zodpovednosť za tento incident na otca. Matka bola rozsudkom Okresného súdu Brezno z 24.10.2022 č. k. 3T/51/2022-662 uznaná vinnou zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví a odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením na výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Z rozhodnutia vyplýva, že prvostupňový súd v trestnom konaní vyhodnotil skutok matky v súlade so skutočnosťami, ktoré od počiatku otec uvádzal, t. j., že sa zo strany matky maloletých detí jednalo o cieľené a úmyselné konanie a rozhodnutie, nie o nejakú náhodnú nešťastnú udalosť, ako sa to pokúša prezentovať matka maloletých detí a stará matka. Otec očakával namiesto osočovania a obviňovania zo strany starej matky minimálne vyjadrenie ľútosti nad tým, čo mu jej dcéra spôsobila.

4. Kolízny opatrovník s rozhodnutím súdu vyslovil súhlas. Nespochyboval vrúcny vzťah starých rodičov k maloletým deťom a silné citové puto, ako aj potrebu detí vytvárať a udržiavať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou, ale styk požadovaný starou matkou nebol primeraný situácii, v ktorej sa deti nachádzali a pri problematickej komunikácii medzi otcom a starými rodičmi. Úpravu styku správne súd ponechal na dohodu rodiča a starých rodičov.

5. Právna zástupkyňa matky JUDr. Mária Stahovcová upozornila, že Centrom právnej pomoci bola ustanovená za zástupkyňu matky iba v rozvodovom konaní, v konaní o návrhu starej matky na zverenie detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie dohľadu nad starostlivosťou otca maloletých detí a návrhu starej matky na úpravu styku nemá splnomocnenie zastupovať matku a nie je na takúto právnu vec ani Centrom právnej pomoci určená.

5.1 Po doručení vyjadrení otca, kolízneho opatrovníka a okresného prokurátora Brezno JUDr. Stahovcová, právna zástupkyňa matky v rozvodovom konaní vyjadrila súhlas s ich názorom, že vzhľadom na pretrvávajúce zlé vzťahy medzi otcom detí a starými rodičmi z matkinej strany navzájom, nie je možné styk nateraz realizovať.

6. S právnym záverom súdu prvej inštancie vyjadreným v III. výroku rozsudku Okresného súdu Brezno z 29.09.2022 sa stotožnil aj prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno, podľa ktorého súd prvej inštancie zohľadnil najlepší záujem detí, stabilitu a stálosť výchovného prostredia, čo nemožno docieľiť ich sústavným a pravidelným sťahovaním. Tiež poukázal na to, že súdnym rozhodnutím nebol zakázaný styk maloletých detí so starými rodičmi, ako prezentuje stará matka v odvolaní. Styk maloletých

detí so starými rodičmi je len otázkou dohody otca maloletých detí a starých rodičov. Dokazovanie pre rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vykonané v dostatočnom rozsahu. Nariadenie znaleckého dokazovania za účelom posúdenia objektívnej možnosti stretávania sa maloletých detí so starými rodičmi potrebné nebolo. Takýto dôkaz stará matka ani nenavrhol. Žiadal potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

7. V podaní z 05.12.2022 otec s poukazom na vyjadrenia kolízneho opatrovníka a okresného prokurátora Brezno k odvolaniu starej matky zotrval na svojom stanovisku o potrebe potvrdiť rozhodnutie prvoinštančného súdu. Po predložení veci na Krajský súd v Banskej Bystrici na rozhodnutie o odvolaní starej matky doručil otec Krajskému súdu v Banskej Bystrici kópiu zápisnice o verejnom zasadnutí zo dňa 17. januára 2023 v trestnej veci proti obžalovanej R. M. (matke maloletých detí) o tom, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovanej R. M. odvolací súd zamietol s vysvetlením, že na základe uvedeného je matka maloletých detí právoplatne uznaná vinnou zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona voči osobe otca.

8. O odvolaní starej matky proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“), ktorý sa podľa § 2 C. m. p. aplikuje aj v konaniach prejednávanych podľa Civilného mimosporového poriadku, príslušný rozhodnúť krajský súd. Odvolací súd považujúc dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie za postačujúce aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (§ 383 C. s. p.) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania pre nesplnenie zákonných podmienok na jeho nariadenie uvedených v § 385 ods. 1 C. s. p. a dospel k názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti je vecne správny, preto ho podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

9. Odvolací súd posudzuje vec opakovane. Práve senát 17CoP uznesením sp. zn. 17CoP/11/2022 z 31. marca 2022 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 9P/65/2021-369 z 18. 11. 2021 v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoде manželstva, keď získal vedomosť o tom, že v priebehu odvolacieho konania proti rozvodovému rozsudku bolo proti matke začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin ublíženia na zdraví, ktorého sa dňa 24.01.2022 dopustila voči otcovi a od 24.01.2022 bola vo výkone väzby. Matku maloletých detí v konaní o rozvod manželstva zastupovala advokátka určená Centrom právnej pomoci JUDr. Mária Stahovcová a keďže v ďalšom konaní rozhodoval až do vynesenia starou matkou napadnutého rozsudku súd prvej inštancie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoде a o návrhoch v spojených veciach, bolo nevyhnutné všetky písomnosti v prvoinštančnom aj tomto odvolacom konaní doručovať aj ustanovenej právnej zástupkyňi matky JUDr. Márii Stahovcovej. Stará matka nemôže v mene matky uplatňovať odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, keď matka sama odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodala. Len pre informáciu a upokojenie starej matky, že súd prvej inštancie dôsledne postupoval podľa Civilného mimosporového poriadku a Civilného sporového poriadku odvolací súd uvádza, že na pojednávanie dňa 29.09.2022 bola predvolaná matka maloletých detí, aj jej právna zástupkyňa, ktorá prevzala predvolanie na toto pojednávanie dňa 5. septembra 2022 a boli jej doručené všetky relevantné listiny, ako to vyplýva z doručky na č. l. 583, ale pojednávania sa nezúčastnila bez ospravedlnenia.

10. Uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 9P/9/2022-31 z 31.01.2022 boli maloleté deti V. a V. odovzdané neodkladným opatrením do osobnej starostlivosti starej matky P. M. z dôvodu, že maloleté deti spolu s matkou bývali v domácnosti tejto starej matky od začiatku roku 2021 a po vzatí matky do väzby sa maloleté deti ocitli v nepriaznivej situácii, kedy ani jeden z rodičov nemôže zabezpečovať osobnú starostlivosť, matka pre väzobné stíhanie a otec z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a hospitalizácie. Uznesením o nariadení neodkladného opatrenia uložil súd prvej inštancie starej matke P. M. podať v lehote 30 dní od doručenia uznesenia návrh vo veci samej o zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

10.1 Keď sa otec zotavil, požiadal súd o zrušenie neodkladného opatrenia o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti starej matky P. M. a žiadal zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti. Jeho návrhu vyhovel Okresný súd Brezno uznesením č. k. 9P/20/2022-29 zo 4. marca 2022, ktorým otcovi deti odovzdal a zrušil neodkladné opatrenie o osobnej starostlivosti starej matky.

10.2 Týmito rozhodnutiami je preukázané, že od začiatku roka 2021 žili maloleté deti v domácnosti starej matky P. M. až do marca 2022, kedy boli odovzdané do osobnej starostlivosti otca. Maloletý V. mal v marci 2022 2,5 roka, maloletá V. menej ako 1 rok. Vzhľadom na takto nízky vek a odlúčenie od

starej matky P. M. do rozhodnutia súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom v septembri 2022 nie je možné konštatovať takú citovú väzbu maloletých detí na starú matku P. M., ktorej nepodporovanie či nepokračovanie formou úpravy styku podľa návrhu starej matky by mohlo byť na ujmu maloletých detí. Väzba starej matky na deti je nepopierateľná. Spochybňovanie starostlivosti otca starou matkou P. M. vyplýva z jej návrhu na nariadenie dohľadu nad starostlivosťou otca, aj zo správy kolízneho opatrovníka zo 16. mája 2022, v ktorej je obsiahnutý obsah pohovoru so starou matkou, ktorá uviedla aj to, že maloleté deti od ich odovzdania otcovi videli iba jedenkrát v apríli, keď boli deti pozrieť v W., strávili s nimi čas iba vonku v rozpätí cca 1 hodiny.

11. Odvolací súd si vypočul zvukový záznam z pojednávania uskutočneného na Okresnom súde Brezno dňa 29.09.2022, ktorý vyvracia tvrdenia starej matky maloletých detí P. M., že jej nebol poskytnutý priestor na pojednávaní na vyjadrenie svojich stanovísk. Stará matka predkladala súdu listiny, podala k nim vysvetlenie, vypovedala k veci, odpovedala na otázky, mohla navrhovať dôkazy, teda nebola vylúčená z uplatňovania procesných práv. Z prejavu starej matky na tomto pojednávaní a ňou predloženej kópie SMS komunikácie s otcom považuje aj odvolací súd za preukázané, že vzájomný vzťah starej matky P. M. a otca maloletých detí nie je dobrý. Stará matka rozhodne vyhlásila pred súdom prvej inštancie, že otcovi nedôveruje, nemôže sa mu pozrieť ani do očí, obviňuje ho z klamstiev, nepripustila, že by otec mohol pravdivo informovať o tom, čo vykonala matka vo vzťahu k jeho osobe. Stará matka sa vyjadrovala aj k starostlivosti otca o deti a tvrdila, že sa ich vývoj zabrzdil a spochybňovala starostlivosť otca o deti aj tým napríklad, že otec upevnil maloletú V. v kočíku počas prechádzky v exteriéri považujúc toto za obmedzovanie dieťaťa, nie o jeho zabezpečenie.

12. Podľa § 25 ods. 5 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 30.06.2021 sp. zn. 2Cdo/98/2021, v ktorom sa dovolateľ domáhal odpovede na otázku, či pri rozhodovaní o úprave styku blízkej osoby s maloletými dieťaťom je alebo nie je rozhodujúce, či má toto dieťa s touto blízkou osobou vytvorené citové väzby a či absencia styku s touto osobou predstavovala pre dieťa ujmu vysvetlil, že vyhodnotenie ne/existencie vzťahu, citovej väzby medzi dieťaťom a blízkou osobou, ako aj posúdenie, či absencia styku medzi takýmito osobami môže predstavovať ujmu dieťaťa, je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie týkajúce sa úpravy styku maloletých s konkrétnymi blízkymi osobami je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie dôsledne postupoval v zmysle názoru vyjadreného najvyšším súdom na úpravu styku s blízkymi osobami, keď sám vyslovil názor, že vo všeobecnosti považuje za dôležité udržiavanie osobných vzťahov maloletých detí s osobami, na ktoré sú naviazané rodinnými väzbami, ale zvlášť významné okolnosti tohto prípadu odôvodňujú zamietnutie návrhu starej matky na úpravu styku s maloletými deťmi a to práve pre čin, ktorého sa dopustila matka maloletých detí voči ich otcovi, čo zanechalo aj medzi starou matkou detí z matkinej strany a otcom negatívne emócie a keď stará matka nevie prijať zodpovednosť svojej dcéry za zločin ublíženia na zdraví vo vzťahu k otcovi a za konanie dcéry robí zodpovedným otca, nemôže sa stará matka kontaktovať s deťmi, na ktoré by prenášala svoje názory na otca a jeho starostlivosť o deti, ktorú nepovažuje za postačujúcu. Kolízny opatrovník na pojednávaní žiadal od starej matky vysvetlenie, akým spôsobom si predstavuje preberanie a odovzdávanie detí s rodičom, na čo stará matka odpovedala, že s otcom detí nekomunikuje. Za situácie, keď stará matka nerešpektuje otca detí a neuznáva spôsob výchovy a starostlivosti o deti je prirodzená obava otca a súdu o prenesenie negatívnych emócií starej matky voči otcovi na maloleté deti. Odvolací súd súhlasí s názorom ostatných zúčastnených na konaní, že pomery v rodine otca a starej matky nevyžadujú úpravu styku starej matky s maloletými deťmi súdnym rozhodnutím v pevných časových intervaloch práve z dôvodu neurovnaných vzťahov medzi žiadateľom o úpravu styku a osobou povinnou maloleté deti na tento styk pripraviť a odovzdanie maloletých detí do domácnosti starej matky sa prieči ich záujmu. Nie je v záujme maloletých detí, aby informácie o tom, kde je ich matka a z akého dôvodu nežijú v jednej domácnosti získali od osoby, ktorá pravdivosť otcov zdieľaných informácií o priebehu skutku napriek úkonom orgánov činných v trestnom konaní spochybňuje a otca pri každom prejave či už ústnom alebo písomnom vo vzťahu k súdu či orgánom starostlivosti o deti vykresľuje iba v negatívnom svetle. Na prijatie tohto právneho záveru je povolaný súd, nejde o odbornú otázku, ktorú by mal zodpovedať znalec, ako to uvádzala v odvolaní stará matka.

14. Zhodne s kolíznym opatrovníkom, prokurátorom a súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že týmto rozhodnutím nebol zakázaný styk starých rodičov M. s maloletými deťmi. Bude na dospelých osobách, aby svoje vzťahy urovnali a po opadnutí emócií umožnili maloletým deťom rozvíjať aj medzigeneračné väzby. Úsilie k tomu musia vyvinúť nielen starí rodičia z matkinej strany, ale aj otec maloletých detí a jeho širšia rodina.

15. Odvolanie starej matky vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné v každom jeho bode, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

16. Návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania podal otec detí. O trovách konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti rozhoduje súd podľa § 52 C. m. p. len na návrh. Odvolací súd trovu odvolacieho konania žiadnemu z účastníkov konania nepriznal z dôvodu, že ich náhrada požadovaná nebola.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa a povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými

právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola uložená peňažná povinnosť, možno na základe návrhu oprávneného vykonať exekúciu proti povinnému zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku a/alebo príkazom na zadržanie vodičského preukazu za splnenia zákonných podmienok (§ 50 ods. 1 v spojení s § 63 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému alebo vykonateľné rozhodnutie o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).